

Bemærkninger til forslaget

I. Sikkerhedsrådet vedtog den 6. maj 1993 resolution nr. 824, hvori de overvejende muslimske byer Sarajevo, Tuzla, Zepa, Goradze, Bihac og Srebrenica, der igennem længere tid har været under serbisk belejring, erklæredes for »sikre områder« under FNs beskyttelse. Ved en sikkerhedsrådsudtalelse af 14. maj 1993 blev Mostar inkluderet som et af de sikre områder.

Den 4. juni d.å. vedtog Sikkerhedsrådet resolution nr. 836, som udvider UNPROFORs mandat under Pagtens kapitel VII med henblik på inden for de sikre områder at kunne afskrække mod angreb, overvåge våbenhvilen, fremme tilbagetrækningen af militære og paramilitære enheder ud over den bosniske regeringshær og besætte visse centrale områder samtidig med, at opgaverne i forbindelse med humanitære konvojer fortsættes. UNPROFOR bemyndiges til at tage de nødvendige forholdsregler i udførelsen af dette mandat. Dette indebærer, at FN-styrkerne er bemyndiget til at anvende magt som svar på bombardementer og angreb på de sikre områder eller bevidst obstruktion af UNPROFORs bevægelsesfrihed i og omkring de sikre områder og af de beskyttede humanitære konvojer. Herudover er FN-styrkerne naturligvis som hidtil bemyndiget til at anvende magt i direkte selvforsvar.

Resolutionen åbner endvidere mulighed for, at der – nationalt eller gennem regionale organisationer og i tæt koordination med FNs generalsekretær og UNPROFOR – kan tages alle nødvendige skridt gennem brug af luftstøtte for at bistå UNPROFOR i udførelsen af sit mandat.

Endelig anmodes generalsekretæren i sikkerhedsrådsresolutionen om at tilskynde UNPROFORs chef til i muligt omfang at redeployere styrkerne under hans kommando i Bosnien-Herzegovina, hvilket implicit involverer det danske hovedkvarterkompagni i Kiseljak.

Ifølge generalsekretærens rapport af 14. juni d.å. vedrørende implementeringen af resolution 836 vil beskyttelsen af de seks sikre områder, under forudsætning af at medlemslandene stiller den fornødne

flystøtte til rådighed, indledningsvis kræve, at der deployeres yderligere 7.600 UNPROFOR-soldater.

Det præciseres i rapporten, at der stedse må lægges stærk vægt på tilgængeligheden af flystyrker, idet det antages, at UNPROFORs landstyrker ikke vil være tilstrækkelige til at modstå et koncentreret angreb på nogen af de sikre områder. En sådan maksimal udnyttelse af luftstridskræfter vil kræve deployering af fremskudte luftstøttekoordinationshold på landjorden, såkaldte Tactical Air Control Parties (TACP), som har til opgave dels at dirigere flyene præcist mod de udpegede og godkendte mål, dels at undgå, at egne styrker angribes.

Generalsekretæren hilser det i denne forbindelse velkommen i sin rapport, at NATO i opfølgning af resolution 836 og på FNs anmodning den 11. juni d.å. har tilbudt at yde den nødvendige flystøtte i tilfælde af, at UNPROFOR angribes under udførelsen af sit mandat.

Ved resolution nr. 844 af 18. juni d.å. godkendte Sikkerhedsrådet generalsekretærens rapport, herunder forslaget om udsendelse af en yderligere styrke på foreløbig 7.600 mand, og anmodede generalsekretæren om at foretage konsultationer med henblik på at opnå tilsagn om troppebidrag.

På Det Europæiske Råds møde den 21.-22. juni d.å. i København fastslog EF-landene med henvisning til den betydning, de tillægger en hurtig og effektiv gennemførelse af resolution 836, deres beredvillighed til i givet fald at stille tropper, materiel og finansielle ressourcer til rådighed for operationen.

Holland og Frankrig har efterfølgende tilbudt at stille yderligere mandskab til rådighed. Herudover har FN modtaget troppeilsagn fra bl.a. Malaysia, Pakistan og Jordan.

De nordiske lande har modtaget en underhåndsforspørgsel fra FN om ligeledes at bidrage med styrker. I lyset heraf har der løbende været afholdt konsultationer mellem de nordiske lande, herunder på det nordiske stats- og udenrigsministermøde i Lofoten den 1.-3. juli 1993 med henblik på at afstemme holdninger og undersøge muligheden for at tilbyde FN et fællesnordisk bidrag.